

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Ugnani zmaj.

Stare pravljice pripovedujejo o zmajih, groznih pošastih, kušarjem podobnih in s perutnicami, ki so po zraku prileteli in ljudi požirali. Najslavnejši je bil tisti vitez, ki se je s takim zmajem v boj spustil in ga premagal; tako slikajo svetega Jurja, kako zmaja s sulico prebode, in tudi sv. Marjeta ima zmaja na verigi pri sebi.

Tudi mi v Avstriji smo imeli takega zmaja, ki sicer ni požiral ljudi, pa požiral je njih denar, ter jih tako v pogin porinil. Ta grozni zmaj bilo je dunajsko bankirstvo, gründerstvo in špekulantovstvo, katero je imelo pod ustavovno vlado vajeti države v rokah, ter vse postave tako sukalo in prenařajalo, da si je polnilo veliki svoj trebuh, ljudstvo je pa strašno božalo. Ti judovski špekulanti v zvezi s krščanskimi podvzetniki enacega značaja bili so v prijateljskih razmerah s kolovodji ustavovne stranke, da! celó z ministri te barve. Tačas so se zidale železnice z državno garancijo, to je, dobiček so vzeli špekulanti, zgubo pa mora plačati država, to je ljudstvo; tačas se je osnoval z dvomljivim kapitalom glasoviti „chabrus“, ki je požrl Čehom večino v deželnem zboru; tačas se je državno premoženje pogreznilo v strašen propad, da ga ni bilo nikjer več videti, in to so imenovali „krach“, tačas so bili srečni časi za to družbo, imenovali so ta čas „volkswirtschaftlicher aufschwung“, tačas so imeli sedem debelih let.

Pa vsaka reč le en čas trpi. Javno mnenje

cele države se je odvrnilo z gnjusom od takega gospodarstva, in pri novih volitvah je padla ustavoverna stranka, ž njo pa se je moral umakniti v kot tudi oni zmaj, ki je z velikansko, dobro preračunjeno in postavno uredjeno sleparijo in silo sesal kri avstrijskih narodov. Nastopil je grof Taaffe in on s pomočjo Hohentwarta strahuje tega zmaja, on se mu neče udati, akoravno mu zmaj enkrat z lepa in sladkimi besedami svojo zvezo ponuja, drugokrat zopet žareči ogenj vanj pljuje.

To je tisti zmaj, o katerem je govoril ljubljanski poslanec vit. Schneid, ko je govoril o borzijancih, ki skušajo z vsem svojim uplivom in najgršimi sredstvi spodkopati stališče sedanje vlade, ker se čutijo v svojih interesih odškodovane, ki niso ob enem interesi države. Ta maloštevilna, pa bogata in mnogoupljivna klika, ki ima v svoji službi skoraj vse večje dunajske časnike, dela z vso močjo na propad Taaffejeve vlade, ki jej neče poslušna biti, ki jej ne dovoli, da bi smela brez kazni slačiti avstrijske narode.

Ljubljanski poslanec je rekel: „mi imamo le moč in blagostanje cele države pred očmi, in se ne bomo nikdar vdali tej samopašni klikli.“ Da tako misli cela desnica, da tako misli tudi sedanja vlada, ktera hoče narodno gospodarstvo postaviti na zdrave, poštene stebre, vse to je znano tej judovsko-špekulantovski klikli, in zato si ona toliko prizadeva, da bi zopet na vrhunec prišla. Ker svojih samopašnih namer ne mara pred svetom pokazati, in ker bi jej to le malo občudovalcev pridobilo,

zato se skriva za „zatirano nemštvo“, in upa, da jej bodo avstrijski Nemci zopet na noge pomagali, misleči, da branijo svojo narodnost, ko bodo v resnici skrbeli le za mošnje borzijancev in špekulantov. Poprej se je ta klika svobodno naslanjala na ustavovno stranko. Zdaj je pa ta stranka premagana, mora v kotu čepeti in z zobmi škripaje gledati, kako vlada vse po svoje obrača brez ozira na vpitje judovskih organov na Dunaji. Z ustavovno stranko je ugnan tudi bankirski zmaj in družega ne more Taaffeju škoditi, ko da ogenj in žveplo piha v njega iz svojih stoterih gobcev, kakor so: „N. fr. Presse“, „W. Tagblatt“, „Morgenpost“, „Tagespost“, „Wien. Allg. Zeitung“, „Presse“, „Fremdenblatt“, „Bohemia“ itd. itd. Ko bi pisci tolikih listov pisali po svojem prepričanju, morala bi se vendar tu pa tam kaka različnost v mnenji pokazati; ker so pa listi tako edini v sodbi o sedanji vladi, moramo biti preverjeni, da jih vse vodi ena velika skupna korist, to je veliki trebuh zgoraj popisanega zmaja, kateri pod sedanjo vlado že lačen postaja, in se boji, da bo moral krepiti, če se vladna sistema kmalo ne prevrže. Federalisti morajo biti jako močni in složni, ako hočejo premagati tega razkačenega, rujovečega zmaja.

„Laibacher Tagblatt“ v zadnjih zdihljejih.

Pravijo, da si labud sam smrtno pesem poje in da je ta pesem silno tužna in ginljiva.

Pijanec.

Našim ljudem podomačil Vilinski.

15. Kupčeva pripoved.

(Dalje.)

„Naj bo“, dé kupec, „bodi odslej mož beseda, možak.“ Pa povej mi, kako se je kaj godilo našim žejnim tovaršem, našim potepuhom, kakor so nam dejali ljudje, povej, kolikor veš, kako so jo ti kaj bredli.“

„Da, prav si ti zadel, malo da nisem pozabil.“

„Na, pipo, kupil sem ti jo v krčmi, pa mehur in tobaka notri, tu imaš pa kresivo. Zapali! Kaj ne, to je tobak, diši, kakor ne vem kaj. To je pravi, da je rajska travica, to je pravi turek. Naš tobak, naš kadun je pa smrdljivec, tak, da se človeku jezik lupi. Za drag denar nam ga prodajejo, pa za nič ni smrdunski tak kadun. A zdaj poslušaj, Janko, čuješ? Najprej o krčmarju Debeljaku, o našem starem očancu. Temu se zdaj hudo godi; pogorel je, kup pepela mu je ostal, pa kaj je hotel s tem? Sam se zdaj po svetu klati, s trebuhom za kruhom, kakor pravimo. To ti je bila takrat prava zmed, mlaka, ko je gorelo. Na nič je prišel, na psa. Pred četerimi meseci

ali pred petimi, nekako bo, ravno v pondeljek po poldne je bilo, ko mu je treščilo v hišo. Ljudje pa, kakor veš, imajo zmeraj jezike na mokrem, so jeli pa koj ongaviti in čeljustiti, da je to kazen božja zato, ker se je v onej krčmi toliko plesalo in grdo govorilo in zlasti, ker je bil krčmar postno nedeljo godce najel, da so godli in trobili postno nedeljo ali ktera je že bila; pa je treščilo, ko sem bil jaz ravno v vasi. Ali so topoglavi ti bedaki, ha, kako so tavalili brez glave! pa kako so brizglje iskali! Ta tukaj, oné ondukaj in preden so ž njo do ognja prišli, je bila krčma skoro vsa v ognju, pa ko je bilo treba na vse kriplje gasiti, na strela, pa vode niso imeli, potok jim je pa pred nosom tekkel. Vrag vedi, da so bili vsi tako ob pamet, drug drugemu so bili na poti, vse je pogorelo, nič se ni dalo požaru oteti, vse se je spiskalo, samo spaljeni zid je ostal. Krčmar je prosil za pogorelca, ubog siromak, nima družega ko to, kar ima na sebi. Anka, tista srakasta Anka, jo je bila pa že poprej potegnila z nekakim zakotnim pisarjem, ali kalli, pa kar je pri hiši boljega dobila, je skrbno skupaj spravljala, lepo povezala in ko se ji je zdelo, da bo, pa hajd, kar noč jo je vzela. Kaj da bode iz Debeljakovega pogorišča,

se ne ve. Nekteri pravijo, da šumar kani ondi napraviti si pohištvo, drugi pravijo, da ga bo kupil kovač Krpan ali pa trgovec, tisti podjetnik. Ta prepleti trgovec, ki bi kamen stisnil, da bi vodo dal, ta stiskač je tjekaj prišel iz mesta. Če stiska, pa stiska no, potlej je lahko, da ima denarja kakor toče, potlej ti lahko šari in kupuje. Lahko, kaj bi ne? za-se ne potrebuje skoro nobene stvari in po krčmah posedati ga še nobeden ni videl. Kdor deva kupček na kupček, si nadene hitro celo plaht; to je resnica. Ko bi jaz imel ves denar skupaj, kolikor sem ga pognal, imel bi ga zdaj lepo kopico, lahko bi se meril z grajščakom, ki se pita v grajščini, gori - le je. Živeti, pa dati, da še drugi žive, tako je prav. Zato pa midva ne bova nikdar obogatela. Pa čemu tudi? Človek živi samo enkrat in ko svoj čas odživi, ne more od konca začeti.“

„Kaj pa kaj Juri, tisti kolarski pomočnik, ali hlapec? ali še travo tlači?“ praša Janko.

„A Juri? aha Juri! Ta je zmerom ktero s trte zvil, danes eno jutri drugo. Najprej so ga bili za nekaj časa zaprli, hm, so ga djali hladit; potlej se je klatil po svetu, popival dan na dan, kakor bi imel očeta največega bogataša. Stari oče mu je umrl od žalosti, kakor

Črni labud Dežmanov, Schreyev in Kalteggerjev, „Laibacher Tagblatt“, v katerem je ravnokar na tak lep način ušel urednik, je v soboto zapel si tako pesem, ktera je bila tako brez konca in kraja tužna, da je celó za ca list kaj malo občutljivo državnega pravdnika srce tako ganila, da je ni privoščil občinstvu, marveč šel in pobral vse liste si za spomin. Dotični članek na čelu lista je bil pa že res tako neskončno divji, ljut in surov, poln natolcevanja vlade, da se ni nihče čudil njegovi konfiskaciji. Ker je zapadel pravici, se samo ob sebi razumi, da ga ne moremo jemati v pretres in zavračati, le toliko bodi tu povedano, da je v njem naznanl ta surovi in gnjidovi list sam svojo smrt, ktera ga čaka še ta teden in po kateri bo vstal kot tednik, tiskan zunaj Ljubljane kje.

Nam ta novica ni bila nepričakovana. Ker se je temu zabavljivcu spodrezala in slednjič čisto odrezala skrivna denarna podpora in je hodil le ob bergljah nemškutarjskih bogatinov in velikih posestnikov, je vidno pešal na duhu in na telesu in slednjič prišel do tako pičlega števila vnsnjih naročnikov, da je poštne liste vsak lahko v žepu na pošto nesel. Zato je bil letni primanjkljaj tak, da je na vsacega zavezanega podpornika prišlo plačati včasih do 50 gl., brez ozira na to, da je tiskar in založnik Bamberg privoščil mu precój iz obilno napolnjenih jasel „Laibacherice.“ Vendar, dokler so še na Dunaji bili na konji liberaluhi, pri nas pa so njihovi senčniki nemškutarji še prevzetno greben nosili, je vendar še životaril, ker je žep njegovih očetov in podpornikov se še odpiral, čeravno ne več tako rad ko prej. Ko pa so po zadnjih volitvah v državni zbor nemškutarji na Kranjskem tako sramotno propadli, se je mošnja pri marsikterem zadrgnila in, kar je velike važnosti, v Ljubljani vrženi Dežman, do tje glavno duševno kolo pri listu, je vrgel svoje pero jezen v kot in če ga je pobral ter še kterikrat v črnilo jeze pomčel, storil je to bolj za svojo osebo, v obrambo in napad, kakor pa za svojo stranko, v obče pa je prepuščal list drugim, da so po njem kozolce preobračali — spodobno in nespodobno. Zadnji čas je list postal že tako podel, da mu ga ni para, v grdenji dežele naše je prekosil še najnesramnejši dunajski list, „N. fr. Presse“.

In ko je s tem združil še najljutejše napade na sedanje ministerstvo, posebno pa na našo deželno vlado, oziroma na novega deželnega predsednika gosp. Winklerja, se je že vsak čudil, kako da vlada trpi tako razgrajanje in hujskanje.

Tako moralno in materijalno bolan — kakor stranka njegova — je videl že naprej, da poginiti mora; a tak, pogin, čeravno naraven, se je njegovim patronom vendarle neslaven, presramoten zdel, spravili so se na to, da bi mu naklonili smrt mučenstva, vsaj na videz, hoteli so prisiliti vlado, da bi ona jetičnemu malopridnežu vrat zavila in s tem dala mu nekako slavo mučenstva. Zato so začeli najprej pikati, potem zbadati vlado in ko se ta le ni dala razdražiti, so se je lotili kar s kijcem in kolom. S tem so prišli še bolj ob spoštovanje pri poštenejših svojih vržencev in pokazalo se je, da bo letni deficit še večji, vpliva pa menda nobenega. Bamberg bi se bil te pijavke svoje tiskarnice prav rad znebil, a brez zamere pri svojih pokroviteljih in nemškutarjskih prijateljih to ni šlo in taka zamera bi mu bila v očitno škodo pri bukvarnici, ktera večidel ob nemškutarjih slouf; tudi on bi bil imel toraj rad v rokah kaj, s čemer bi se bil odkrižal pijavke, zvalil vso krivdo na druge, sam pa roke umil v nedolžnosti. To, da je lastništvo lista zvrnil na rame konstitucijskega društva, je bilo nekaj, ker je lahko odpovedal tiskanje lista, kedar bi se računi ne poravnali, rekši, da on ne more zakladati za stroške, a to ni še bilo vse.

Slednjič je vendar prišla menda neka strela, ktero je že vsak pričakoval, kajti z veljavo vladnega lista „Laib. Ztg.“ se ne strinja to, da se zabavljivec vladi tiska tik nje in celó z istimi črkami. Mi mislimo toraj, da je tu dotična oblast govorila odločilno besedo, po kateri je Bamberg prišel iz zadreg in odpovedal daljno tiskanje „Tagblatta“.

To pa ne bi bil še smrtni vdarec za ta list, saj so v Ljubljani še štiri tiskarne, ki rade prevzamejo vsako pošteno delo za pošteno plačo. Ali ravno to ste dve kljuki, na kterih je „Tagblatt“ obvisel. List, kakor je zdaj ta, ne dobi v Ljubljani nobenga tiskarja, ker 1. ni pošten in 2. ni nobenega pravega poročstva za redno in zanesljivo plačevanje

tiskovnih stroškov. To je smrtni vdarec za glasilo propadajoče nemškutarjske stranke, ali jasneje: s stranko je moral pasti list, ki je, od zgoraj že davno na suho posaden, slonil le ob nji. Ko bi se stranka okreplila, spravila bi svoj list zopet na noge, to je gotovo, a za zdaj je prebito malo upanja za to, veliko več pa, da bo popolnoma na kant prišla.

Mi bi o tej dogodbi ne bili toliko obširno pisali, ko bi ne bila višega pomena, namreč jasen dokaz mizerije v nemškutarkem taboru. Škodoval nam je ta list le po tem, da je grdil nas in deželo zunaj in v Ljubljani sejal prepir ter dražil prebivalce, na kmetih tako živa duša ni vedela zá-nj. V tem obziru je z njim vendar odstranjen velik brun, ki je bil dosti kriv, da sporazumljenje strank ni hotelo napredovati. Naj toraj v miru počiva! Plakal za njim menda ne bo nihče — razen tistih penzionistov, kterim je bil vsa duševna hrana, ki so bili zato tudi tako jezni na vse, kar je količkaj po slovenski narodnosti dišalo.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 9. avgusta.

V **Mödlingu** so imeli ustavoverci to nedeljo svoj „parteitag“. Vezali so stare otrobe o „zatiranem nemštvu“, ter sklenili resolucijo, da mora vsa ustavoverna stranka složna stati na braniku za nemštvo. En par govornikov je bilo vendar med njimi, ki sta jim resnico povedala, namreč Kronawetter in Steudel. Kronawetter je rekel, da meščanstvo hujska narod na narod, da hoče vso oblast v rokah imeti in zato vse centralizira. Govornik je rekel, da je Hohenwart bolj liberalen, ko ustavoverna stranka, kajti on je dovolil volilno pravico takim, ki le deset gl. davka plačajo, ustavoverci pa so proti temu glasovali in se branijo vsake volilne reforme, vsled ktere bi delavci več politične veljave dobili. Ustavoverci so spremljali te izjave z oho-klici. Potem je nastopil demokrat Steudel in rekel, da bi ustavoverna stranka lahko vse narode za sabo imela, ako bi bila v resnici liberalna; ker pa narode zatira, in to svobodo združevanja in zborovanja ovira, zato si ima svoj propad sama

pravijo, sinu pa še precej denarja zapustil, toda sin, veseljak prve vrste, je hitro dobljeni denar po krčmah posejal in naposled mu drugzega ne ostane ko puška pa cunje na sebi. Kar naenkrat ga ni, nobeden ni vedel, kje da je, ali kam bi bil prišel, dokler ni prišel stari logar in povedal, da Juri je zverekradec v gojzdu, da ga je sam videl, kako je streljal na jelena. To je storil neumnež samo zato, ker nima denarja in pa ker je pijanec. Zdaj ga pa lovci iščejo in preganjajo in ne bodo jenjali prej, dokler ga ali živega ne dobe ali pa ustreljenega in mrtvega domu ne prineso. Tako smrt bo storil. Zverokraja to je hudo pa nevarno rokodelstvo, ž njo si nobeden ne opomore ne toliko, da bi si zaslužil neslanega kropa.“

„A, skrivači“ (kotrobantarji), de Grabež, „ti zamejci pa že bolje stojte. Če jo dobro čez mejo pihnemo, ha, potlej si pa že brke omastimo. Seveda, človek ne sme biti strahopeten, previden pa zeló, oprezen tudi, pa dobra ušesa, velika, da več šuma vjamejo. Kaj je pa z logarjem, z mojim najboljim prijateljom, ki sva skupaj v šolo hodila, on je bil prav dobrega srca.“

„Ej prijatelj“, reče Grabež, „ta je pa

strašno slabo zadel; še psu tacega življenja ne bi privoščil, pa tudi take smrti ne, kakor jo je on storil. Ta je zaslužil boljšo srečo, pa mu je bilo menda že tako usojeno. Le poslušaj, Janko, moram ti to stvar povedati natanko, da boš vedel vse do dlake, kaj se je zgodilo z njim. Lahkomišljen je bil malo, to ti veš tako kakor tudi jaz. Vsak dan kozarec prazniti, pa čašice in kupice natakati, to je bilo vsegar njegovo edino veselje, za drugzega se ni dosti zmenil. A spreten je bil pri tem delu, kakor malokdo; hiter pa kakor veriverica. Grajščak ga je rad imel in s časom bi bilo še kaj iz njega; danes bil bi že lahko gozdar, samo ko bi se bil držal. Filip se je pač vselej dobro držal, pa vrag si ga vedi, kaj mu je šinilo v glavo, da je naprej in naprej sanjaril o tem in tem, kako bi se dal ves denar med vse ljudi po enakem razdeliti in kako bi se dalo narediti, da bi ne bilo ne gospodarja ne hlapca. Seveda, potem takem bi bili vsi sama gospoda, kdo bo pa delal, ha? Za lenuhe bi bilo to res najbolje, dobro bi jim bilo, kakor zajcem v detelji. Konec vsacega tedna bi terjali, da se ves zaslužek po enako razdeli; aha, eden se bo trudil in potil in z delom ubijal, postopači bi pa veselo živeli kakor vrabci v

prosu. Tako je logar v eno mer brnožil, zraven pa pil, če je imel, kakor star trompetar. Denar se mu je prec iz rok izmuzal, še pogrel se ni pri njem. Vse je pustil pri krčmarji, da je pil, pa še dosti ni bilo, no, v takem primerljeji je pil pa na puf. Krčmar mu je bil že dokaj na upanje zapisal, pa vselej godrnjal, kadar je Filipa zagledal. To je logarja zelo jezilo; noč in dan je tuhtal, kako bi prišel do denarja, bodi že tako ali tako, samo da je. Spajdašil se je bil z ljudmi, s tatovi, ki na tujem divjačino streljajo, s tistimi zverokradci se je bil pogodil, kaj vem kako, pa jih nobenkrat ni lovil ali preganjal. Če so jelene pa srne streljali tam okoli starega dvorca, jih je pa logar na oni strani iskal, okoli studenca pa rudnika; da na kratko povem, nobenkrat jih ni našel. Pa tudi z grajščinskim lesom je trgoval; časih je prodal več sežajev drv, seveda skrivej, pa na svojo roko, pa je imel denarja kakor peska in vse smo mi potlej skupaj zapili.

Gojzdar je nekaj tacega slutil, je to ovohal, pa Filipa pred-se poklical, mu pijanstvo očital pa dejal, da je zanikarn. Za nameček ga je pred-se poklical še grajščak, ga oštel, da je bilo grdo, naposled mu pa

sebi pripisati. Se ve da sta bila le ta dva med njimi, da sta tako odkritosrčno govorila, vsi drugi, kakor Süß, Muth, Kopp so ostali pri svojem starem programu centralizacije in nemške hegemonije. Braniti hočejo Nemce v mešanih deželah, čeravno se Nemcem nikjer krivica ne godi.

„Politik“ piše, da vlada misli v kratkem nekaj ukreniti zaradi ravnopravnosti v šolah, tako da se bo že v prihodnjem šolskem letu nekaj storilo za slovanske narodne šole. Se ve da o Slovencih ni nikjer govora. Čehom pa bodo v kratkem dali česko višo realko v Brnu, česko višo gimnazijo v Kolínu in več českih obrtniških šol. Nam Slovencem se ni dala do zdaj niti trohica narodne ravnopravnosti ne v šoli, ne v uradih, mi smo pepelka med avstrijskimi narodi, in vendar ne nehamo Tasffejeve vlade hvaliti in preslavljati, in če kdo kaj črhne o tem, da bi se vendar tudi nam kaj spodobilo, bi se kmalo zameril našim merodajnim krogom, ki nam ne dajo druge tolažbe, ko „čakajmo“ in zopet „čakajmo.“

Zakaj se novomeška gimnazija ne posloveni, ki je obiskovana samo od slovenskih učencev? Zakaj se v Ljubljani ne naredi ena posebna čisto slovenska gimnazija, saj je v tej skupni gimnaziji tako preveč učencev, tako da so morali lani prvi razred v tri oddelke ločiti? Zakaj bi se na Štajarskem ne smela narediti vsaj ena slovenska sredoja šola? Zakaj se ne izvrši Vošnjakova resolucija za stran slovenščine v preparandijah? Od ravnopravnosti v šolah je odvisna prihodnost našega naroda, in to je vendar stvar, ki bi se ne smela tako vnamar puščati, kakor bi Nemec rekel „auf die leichte Achsel nehmen.“

V Bukovini kandidira na mesto Ofenheima neki **Hormuzaki**, okrajni glavar in pristaš naše federalistične stranke. Da bi le zmagal.

Ravno to želimo ministru Konradu v Mariboru, če bo res tam kandidiral.

Vnanje države.

Gladstonovo zdravje se boljša od dne do dne. Zanimivo je, kar je rekel ta državnik na neko vprašanje: „Podonavske in balkanske dežele naj bodo lastnina tistih narodov, ki tam prebivajo.“ To so v resnici liberalni nazori, zato pa tudi naši psevdoliberalci Gladstona tako sovražijo.

V **Rusiji** se je pričela huda agitacija zoper birokrate. To je tem lože, ker uživajo zdaj v Rusiji veliko tiskovno svobodo, pritisk na časnike je prenehal.

Na **Turškem** stojé stvari še zmirom pri starem. Turek se ne vdá, ker vé, da evropske vlade niso tako edine in energične, da bi ga res z orožjem silile k temu, kar mu je konferenca v Berlinu naložila. Grkov se Turki nič ne bojé, akoravno se potomci Helenov močno repenčijo in grozé, ter vojsko zbirajo. Več rešpekta ima Turek pred Črnogorcí, in s temi se bo nemara še pobotal.

Francozi ne marajo nič za to, da bi šli za Grke v ogenj zoper Turka, in vsi časniki pišejo, da naj se Francija ne vtika v take zadeve, ki je nič ne brigajo.

General Roberts je dobil povelje, da mora z 10.000 možmi **Afgance** prijeti in premagati. Če bi se le tako z lepa premagati dali. Dunajski „Kikeriki“ ima dobro šalo s podobami, kjer pravi, naj bi Angleži raje skrbeli za lačne Irce, namesto da se tam po Aziji klatijo in divjake preganjajo.

Domače novice.

V Ljubljani, 10. avgusta.

(*Shod družeb katoliških pomočnikov*) je bil jako slovesen in se vršil natančno po programu, ki smo ga mi že prej priobčili. Vdeležilo se ga je lepo število ljubljanskih društvenikov, potem deputacije s krasnimi zastavami z Dunaja, Inomosta, Zagreba, Celovca, Gradca in Reke. Pri obedu v čitalnici je bilo okoli 130 oseb, med njimi odlični duhovniki. Zvečer je bila sijajna „beseda“ v čitalnični dvorani, potem pa zabava z godbo in petjem na krasno okinčanem in razsvitljenem čitalničnem vrtu. Kakor čujemo, je bilo z gostilničarjevo kuhinjo in kletjo, pa tudi s postrežbo tako pri obedu, kakor zvečer vse popolnem zadovoljno. Včeraj je družba večidel vsa s posebnim svojim vlakom odrinila na Bled, ogledat si našo lepo gorenjsko stran, pač o slabem vremenu, ki se je pa pozneje zjasnilo. — Nдробneje poročilo, posebno o cerkvenih slovesnostih in drugih točkah programa prinesemo še, ker smo bili žalibog zadržani vdeležiti se jih, pa pričakujemo poročila z druge prijazne roke.

(„*Brencelj*“ št. 7.) ki je bil ravnokar razposlan in se je zavoljo podob nekoliko za-

kasnil, je poln zbadljive in šaljive robe. „Pavlibe“ sprehodi po političnem polji, osmeševanje zadnjih dogodeb v Medvodah in druge take reči bodo bralce gotovo mikale, posebno pa dve času primerni podobí, ki se tičete po nemčurski večni sklenjene postave o odkupu duhovenske bire. Prva kaže, kako sta zadovoljna oba, kmet in duhovnik, dokler je bira; lepa cerkev, ponosna kmetiška hiša, ravno tak farovž, postava kmeta in njegove družine kaže premožnost in tudi duhovniku se vidi, da se mu ne godi ravno slabo. Nasprotno kaže druga podoba, kako bo najbrže, ako se bira odkupi. Cerkev, farovž in kmetiška hiša v slabem stanu, duhoven reven, kmet berač pa še bud na duhovnika, ker je po posilnem iztirjanji odkupnine na kant prišel. — Ker se je s to številko pričelo drugo polletje, se lahko naroči vsak, kdor ga še nima. List veljá za celó leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. v Ljubljani.

(*Nagliči ali brzovlaki*) južne železnice se od 1. avgusta sim ustavljajo tudi v Litiji, ako želi kdo izstopiti ali pa vstopiti.

(„*Tagblatt*“) je bil, kakor obširneje poročamo na drugem mestu, v soboto konfisciran zavoljo prvega članka, ki res brez vse mere napada vlado, posebno našega deželnega predsednika. Od 15. t. m. neha ta umazani list izhajati in namestu njega mislijo naši nemškutarji izdajati v Gradci tednik z naslovom „Laibacher Wochenblatt“, ki bo gotovo vreden naslednik „turškemu listu.“ Kdo ga bo zakladal, se še ne ve; menda vendar ne „konšticijsko društvo“, čegar udje so po večini c. kr. uradniki in penzionisti, ki bi vendar ne smeli pomagati, tako opozicijo delati vladi.

(*V Ameriko*) se je včeraj nazaj vrnil čast. gospod misijonar Stariha, ž njim vred se je podalo tje na novo še 12 Kranjcev z Gorenjskega, Ljubljane in Dolenjskega in to 9 moških pa 3 ženske. Eden, Tine Šebat, zdaj trgovc v Wabashi, ki je prišel svoje žlahtnike obiskat, se je tudi ž njimi vred nazaj podal čast. gosp. J. Trobec se pa vrne še le koncem tega meseca nazaj v svojo dekanijo Wabasha ob Missisipiju. Kakor smo zvedeli, se tam našim Kranjcem sploh dobro godi, ker so delavni, varčni in se tudi kmalu jezika nauče.

(*Imenovanje.*) Deželno predsedništvo kranjsko je Grofa Henrika Attemsa, Oskarja vit. Kalteneggerja (sina dež. glavarja), in Antona

službo odpovedal. Filip je bil ob kruh, se je klatil koder bodi in velikrat je tako čudno govoril, kakor bi bil obnorel. Kadar se je bil kaj podprl, da ga je malce v glavi imel, se je rotil, da bo grajščaka in gojzdarja postrelil.

Neki petek pa, bilo je že pozno zvečer, se je grdež nalaš napil, „ker še nikdar mi ni bilo treba“, je rekel tisti večer, „toliko junaškega srca, ko nocoj“. Nismo vedeli, kaj je ž njim in kajnaklepa. Pravil nam je, kako mu je prajščak zažugal, da ga bo dal zapreti in kako je sklenil, da bo grajščaku nocoj na oni svet posvetil.

Filip je bil že pijan kakor megár, pa je izlekel in dejal na mizo ves svoj denar, kolikor ga je imel, in svojo uro in vse, kar je imel, potlej pa zapel svojo najljubšo pesem:

Vse, karkoli imam, moram,
moram, moram, moram,
moram — popiti.

Na to je ustal rekoč, da gre čakati pa streljat grajščaka pa gojzdarja. Pregledal je puško, je-li vse dobro in za strel pripravljeno. Res je bil namislil kaj hudega ukreniti in velika sreča je bila za grajščaka, da je bil doma, da se je za celo uro poprej domu pripeljal

kakor sicer, zakaj Filip je rekel: „zdaj grem gor na razkrstje, čakati debeluha grajščinskega, pa mu bom posmodil, da se bode precej v peklo zvalil“. Odšel je opotekajoč se, toliko da so ga noge nosile, in dolgo je že tega, kar nismo nič slišali o njem. Ljudje so pravili vsakovrstne stvari; eden je rekel: „logarja je živega hučič vzel kakor jastreb pišče“; drugi je trdil: „čarodejke so ga zadavile“; zopet drugi je pravil: „šel je med razbojnike, skriva se po gojzdih pa dere in ropa popotnike“; nekteri so pa dejali: „napil se je, padel, se ubil, pa mrtev kje obležal.“ Vsake vrste se je o njem pravilo po vasi.

Tretji dan sem šel pa jaz po kozji stezi tje gor na brdo, da bi ogledal nekoliko debel, ki sem jih mislil kupiti, pa zamišljen zgrešim pot in zaidem v hosto. Grem naprej, vejevje na levo in desno od sebe držeč, kar naenkrat skoči pred-me pes. Jaz ga gledam, gledam, pa spoznam, da je Filipov kodrež. Pes skače okoli mene, ná-me, mahlja z repom, se mi prilizuje, me prime za suknjo pa vleče za sabo, poletí malo naprej, se vrne in začne lajati.

Mislím sam pri sebi, kaj neki je psu, kaj če, da tako čudno cvili. Na to mi v glavo

pade, morebiti se je Filipu kaka nesreča pripetila, morebiti si je zlomil roko ali pa nogo. Grem tedaj za psetom in hitro sem na nekí ledinici sredi lepih smerek in borovcev, pa kaj zagledam? — Janko, kar mramlje so me spreletele od glave do petá, ki sem ga videl; rečem ti, Janko, tako mi je bilo, kakor bi me bil kdo z mrzlo vodo polil — Filip leži na tleh, mrzel kakor led, bled ko smrt — ustrelil se je. Glavo je imel razmršeno in razmesarjeno pa vso okrvavljeno, tako je bil grd in strašan, — Bog se ne daj pregrešiti, moj prijatelj je bil — da ni bil ne za pogledati ne poznati. Zraven njega je ležala puška izstreljenih ceví in pa čutara izpraznjena do zadnje kaplje. To je gotovo, Janko, da si je Filip sam življenje vzel, o tem ni dvomiti; je že kam oprl dvocevko, sprožil, pa je bilo; da ga je vrag tako premotil! Hm. Nič več ga ne bo pil, ne kapljice! Oh, pa da bi bil ti samo videl, kakšen je bil! O, to je kaj strašnega! Mravlje, mravljinici so lezli po njem rdeči pa črni in pa druga črvad, kakor po mrhovini, to je bil žalosten pogled, pa smrdel je — huul da ni bilo blizo stopiti. (Dalje prih.)

pl. Rotha imenovalo za konceptne praktikante pri deželni vladi kranjski. Menda so vendar vsi trije slovenščine zmožni?

(Maša za mrtve). Ravnokar je prišla na svitlo v Blaznikovi tiskarni: Missa pro defunctis, čveteroglasno ali za en glas z orglami sestavil P. Angelik Hribar. — Dobiva se v Blaznikovi tiskarni v Ljubljani po 40 kr., po pošti 2 kr. več. Imenovana maša je pisana v lahkem in cerkvenem slogu.

Razne reči.

— Ra z p i s š t i p e n d i j za posebne šole na obrtniškem tehnološkim muzeji na Dunaji za domače obrtniške izdelke iz lesa in za pletenje košov in jerbasov in za vrborejo, potem za posebno lončarsko šolo v Znojmu. Vsled sklepa slavnega deželnega zbora kranjskega dné 5. julija 1, 1880, se dogovorno s kranjsko kupčijsko in obrtniško zbornico razpisujejo 3 štipendije, in sicer 1 štipendija za posebno šolo v zimskem času l. 1880/81 na obrtniškem tehnološkim muzeji na Dunaji za domače obrtniške izdelke iz lesa; — 1 štipendija za posebno šolo tudi na imenovani obrtniški šoli in tudi v zimskem semestru za pletenje košov in jerbasov in za vrborejo; — in 1 štipendija za posebno letoletno šolo 1880/81 v Znojmu za lončarsko obrtnijo. Pogoji za te štipendije so ti-le: 1. Štipendija za lesorezno šolo znaša 400 gld., — štipendija za šolo za pletenje košov in jerbasov in za vrborejo 300 gold., — in štipendija za lončarsko šolo tudi 300 gld. Iz štipendij se morajo učenci na šoli preživeti in plačati vse potne stroške, — Iz prve štipendije s 400 gold. se morajo pa tudi kupiti učencu delavske priprave ter se ne bo dala za te nobena druga odškodnina. 2. Kdor dobi štipendijo, se zaveže, da hoče po izvršenem šolskem tečaju najmenj pet let v domači deželi proti primernemu plačilu po zahtevanju v dotičnih obrtniških delih teoretično in praktično podučevati. 3. Prošnjiki za te štipendije morajo 18 let stari biti ter dokazati, da so nemškega in slovenskega jezika dobro zmožni, da so ljudsko šolo z dobrim vspehom dovršili, ako mogoče pa tudi enega ali več razredov kake srednje šole; dokazati imajo pa še posebno svoje vednosti in svoje dosedanje praktično zamestnavanje v dotičnem obrtniškem delu. 4. Lastnoročno pisane prošnje s potrebnimi dokazali vred naj se najpozneje do 20. avgusta 1880 lesèm izročé. Od deželnega odbora kranjskega, v Ljubljani, dné 31. julija 1880.

— V svečanost petdesetletnemu rojstvenemu dnevu presvitlega cesarja Franca Jožefa I., ki se bode godovala 18. dné t. m., prišla je na Dunaji ravnokar na svitlo prav lična knjižica za slovensko mladino pod naslovom: „Avgusta meseca 18. dan.“ — Knjižica, ki jo je sestavil Ivan Tomšič, c. k. učitelj in urednik „Vrtečev“, obseza na 20 straneh najvažnejše črtice iz življenja našega cesarja in cesarske rodovine. Sedem prav dobro izdelanih podob daje še posebno vrednost tej knjižici. Podobe so: 1. cesarska rodovina; 2. cesar Franc Jožef I.; 3. nadvojvoda Franc Karel; 4. nadvojvodinja Sofija; 5. grof Radecki; 6. nadvojvoda Albrecht; 7. princezinja Stefanija. — Da bi se knjižica po vseh slovenskih pokrajinah v najobilnejšem številu razdelila med slovensko mladino, zato jej je cena tako nizka, da si jo prijatelji slovenske mladine lahko v večjem številu naročé.

Cena posameznim iztiskom je samo 12 kr. — 10 iztiskov skupaj veljá 1 gld.; 25 iztiskov 2 gld.; 50 iztiskov 3 gld. 50 kr.; 100 iztisov 6 gld.; 500 iztisov 25 gld. — Koncem šolskega leta je ta lepo ozaljšana knjižica tudi posebno pripravna za šolska darila, ker je tako po ceni, da se ž njo lahko prav obilo otrok obdaruje. Mi bi pač želeli, da ta knjižica že dné 18 t. m. pride med slovensko mladino, in to na slavo 50letnemu rojstvenemu dnevu Nj. Veličanstva presvitlega cesarja, zato opozarjamo na njo vse slovenske učitelje in prijatelje šolske mladine. Kdor želi knjižice imeti do omenjenega dné, naj si jih takoj naroči s pošto nakaznico ali pa s poštnim povzetjem pod natančno adresó: Carl Rauch, Buchdruckerei und Verlagsgeschäft, Wien, VI. Hornbostelgasse 4.

— Na Dunaji je neki angleški doktor, Tancer po imenu, ki si je v glavo vtepel, da 40 dni ne bo nič jedel, ampak samo vodo pil. Iz početka so se mu smejali, zdaj pa se čudijo, ker je res 40 dni živel brez vsake jedi, še le eno in štirideseti dan je vprvič zopet nekaj mleka povžil, in bo zdaj polagoma začel zopet jesti. Noroglavi Anglež je tako zdelan, da ga je groza pogledati, in mnogi mislijo, da bo za to poskušnjo umrl, ker bo želodec preslab, še kaj prebaviti. Da so ljudje po 9 dni brez hrane živeli, se je že slišalo, da bi pa zdrav človek zamogel štirideset dni brez vsake jedi ob goli vodi živeti, kaj tacega poprej nihče ni verjel.

— Velika povodenj je na Moravskem in v Šleziji, vse reke so stopile čez bregove in več mest je pod vodo. Polja so vničena daleč na okoli, celo velika drevesa padajo na tla, ker je voda prst odnesla, hiše se podirajo, ljudje upijejo na pomoč. Pogled je grozen.

Izurjen organist,

ki je posebno dobro izurjen v koralnem in figuralnem petji, ter je zmožen tudi na gosli igrati, in je Ceciljansko-orgljarsko šolo v Ljubljani tri leta obiskoval, ter jo z dobrim vspehom dovršil, išče službe; sprejme tudi službo cerkvenika.

Pisma naj se pošiljajo vredništvu „Slovenca.“ (2)

V katoliški bukvarni

je ravnokar na svitlo prišla ter je vedno v zalogi

„Oče naš“

60 cm. visoka in 46 cm. široka podoba.

Cena 80 kr.

Predg vor in vsaka prošnja posebej je lepo izpeljana v alegoričnih podobah, ktere služijo v venec okoli tiskanih, raznobarvenih prošenj „Očenaša“. Podoba s primernim okvirjem je lep kiuč za vsako sobo; ker je prva v slovenskem jeziku in cena ne previsoka, se priporoča posebno za darila o raznih prilikah.

Naročuje se in ob enem denar pošilja najcenejše po nakaznicah. (5)

Petelinov Janez.

Povestica iz ne še preteklih časov.

Ta v „Slovenca“ priobčena povest iz domačega življenja je zdaj prišla na svitlo v posebni 160 strani debeli knjižici in se dobiva pri Jak. Aléšovcu v Ljubljani (ključarske ul. št. 3) mehko vezana po 40 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih pa naroči najmanj 5, ne plača nič poštnine.

Razen te knjige se pri Jak. Aléšovcu dobiva, dokler je še kaj iztisov:

Ljubljanske slike. Podoba ljubljanskega sveta pod drobnogledom. Mehko vezane po 60, trdo vezane po 70 kr.

Nemški ne znajo. Burka v enem dejanji. Mehko vezana 30 kr.

Veliko posestvo na prodaj!

Iz zapuščine umrlega Anton Kutnarja, Pluskarja, pri Šentvidu na Dolenjskem je na prodaj lepo, veliko posestvo, s prostornimi, posebno za večjo kupčijo in gostilno pripravnimi poslopji in nad 20 oralov različnih zemljišč.

Več o tem se izvé ustno ali pismeno pri g. dr. Poklukarji v Ljubljani na Bregu št. 12.

Telegrafične denarne cene 9. avgusta

Papirna renta 72.10 — Sreberna renta 73.10 — Zlata renta 87.30 — 1860letno državno posojilo 130 — Bankine akcije 821 — Kreditne akcije 272. — — London 117.50 — — Ces. kr. cecini 5.54. — 20-frankov 9.34.

Razglas

hranilnice in zastavnice.

Zarad selitve hranilničnega in zastavljavničnega urada iz sedanjega finančnega poslopja na cesar Jožefovem trgu v novo sezidano hranilnično in zastavljavnično uradno poslopje v Beethovnovih in Knaffelnovih ulicah odpadejo sledeči uradni dnevi, in sicer

a) glede hranilnice:

od 22. do 31. avgusta t. l.

b) glede zastavljavnice:

od 19. do 31. avgusta t. l.

Odprla se bode v novem poslopji hranilnica 1. septembra in zastavljavnica 2. septembra t. l.

Eskomptno poslovanje hranilnice in njenega kreditnega zavoda se pa brez zadržka nadaljuje.

Ravnateljstvo hranilnice in s to združene zastavljavnice.

(1)

V Ljubljani 5. avgusta 1880.